

Bylo ráno 20. září 2019 a Krušné hory se probouzely do dne, který vypadal jako příslibené požehnání. Louky byly stříbrné, jemně ojiněné, a námraza se třpytila na každém stéblu trávy, jako by si krajina na chvíli oblékla slavnostní šat. Zima si přes noc ještě dovolila malý návrat, ale už od prvního nádechu bylo cítit, že přes den přijde něco úplně jiného: azuro, suchý vzduch a slunce, které umí v babím létě zahřát i vzpomínky.

Vyrazili jsme na Great Walk. Ne na žádnou divočinu na konec světa – a přesto to byl výlet, na který se nezapomíná. Okruh kolem Kovářské s odbočkou k Meluzině a návratem přes tajemné údolí Königsmühle, Králův Mlýn. Dvaadvacet kilometrů – na mapě nic přehnaného. Jenže v Krušnohoří se délka neměří jen kilometry. Měří se příběhy, které potkáte, a místy, jež vás promění.

Dnes se k nám přidaly dvě průvodkyně. Tereza, která se v Kovářské narodila, a Zuzka z Klášterce nad Ohří, takže vlastně skoro „od vedle“ – a přece pokaždé znovu překvapená, jaké kouty se tu dají objevit. Trochu jsme se zdrželi, dopoledne uteklo rychleji, než jsme chtěli, ale o to víc jsme se těšili, co den přinese. A tak jsme konečně vyrazili.

Hned na začátku jsme se zastavili u vily, která v sobě nese kus paměti městyse Kovářská. Prvo-republiková Kalova vila – stavba, která měla ukazovat, že se tu žije s rozmachem a sebevědomím. Postavil ji továrník Kala, muž spojený se závody na zpracování ryb. Sám ji v roce 1877 založil.

Po roce 1945 přišel zlom. Majetek byl zkonfiskován a vila začala chátrat. Časem se objevili různí majitelé, záchrěvy naděje, kus rekonstrukce – nová střecha, fasáda, plastová okna – a zase další

pauza, znovu prodej, znovu otázka: kdo ji jednou vezme vážně a vrátí jí důstojnost?

Tereza o ní mluvila s něhou. Nejen jako o domě, ale jako o možnosti: jednou ji koupit, zachránit, otevřít ji lidem a vyprávět skrze ni příběhy Kovářské i celého Krušnohoří. V takových chvílích si člověk uvědomí, že památky nejsou věci. Jsou to vztahy. A někdy i budoucí sliby. A možné to vyprávění a sny Terezy na mne zapůsobily více, než jsem si tehdy myslel. Tehdy jsem byl v Kovářské poprvé, ale do života mi Kovářská vstoupí až za pár let, a to zásadně. Někdy si člověk říká, jestli pozná, že mu nějaké místo, nebo člověk v budoucnu zásadně změní život. Rád bych to věděl, ale dnes jsem jen procházel Kovářskou a nic mnou neotřásl – žádná obava ani naděje, ani náhlý závan radosti, zamilovanosti.

Kousek dál jsme minuli další příklad, že některé sliby se přece jen naplňují. Bývalé nádraží v Kovářské – dlouho rozpadající se ruina s propadlou střechou a holými obvodovými zdmi – někdo ji koupil a začal opravovat. Najednou tam zase stála střecha. Dovnitř sice nebylo vidět, ale samotný fakt, že se něco zachraňuje, působil jako tichá radost. Z ruin se občas dá postavit nový začátek.

Od nádraží vede klidná asfaltka, skoro stvořená pro kolo – a také pro tiché přemýšlení. Dovedla nás k pomníku mrtvých Švédů. Příběh starý, drsný a typicky krušnohorský: vojáci, třicetiletá válka, bažina, která si bere své. Pomník prý býval kdysi „hezčí“, s deskou, která zmizela. Později, v roce 2024, ale byla její kopie vrácena na místo a zasloužil se o to rodák z Kovářské, Jiří Kumherra. Můj kamarád.

Pak jsme se začali nořit do míst, kde už hory přebírají hlavní slovo.

Podzimní svítání nad mlhou zalitou Kovářskou